

Sygn. akt XI W 10227/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Bazyluk

Protokolant: Beata Jaworska

Przy udziale oskarżyciela: K. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 marca 2016 roku w W.

sprawy **G. W.**

córki R. i M.

urodzonej dnia (...) w R.

obwinionej o to, że:

w dniu 01 października 2014 r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) wbrew obowiązkowi, nie wskazała na żądanie uprawnionego organu komu powierzyła w/w pojazd do kierowania w dniu 07.09.2014r. o godzinie 08:06 na ul. (...) przy ul. (...) w W.,

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 kw,

orzeka

I. obwinioną **G. W.** uznaje za winną popełnienia zarzucanego jej czynu stanowiącego wykroczenie z art. 96 § 3 kw i za to na podstawie art. 96 § 3 kw skazuje ją, a na podstawie art. 96 § 1 i 3 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierza obwinionej karę grzywny w wysokości 500 (pięćset) złotych;

II. na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw zasądza od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem opłaty.

Sygn. akt XI W 10227/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 września 2014 roku o godz. 08:06 na ul. (...) przy ul. (...) w W. urządzenie samoczynnie rejestrujące pomiar prędkości wykonało zdjęcie pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierujący nie zastosował się do ograniczenia prędkości określonej w ustawie, przekraczając dozwoloną prędkość o 55 km/h. W związku z popełnieniem wyżej opisanego czynu, Straż Miejska (...) W. podjęła czynności wyjaśniające, aby ustalić tożsamość

sprawcy. W dniu 15 września 2014 roku na podstawie zasobów Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców ustalono, że właścicielem pojazdu jest G. W. zamieszkała w W. przy ul. (...).

Do ustalonego właściciela pojazdu wysłano wezwanie z dnia 15 września 2015 roku, w którym obwiniona została zobowiązana w wypadku, w którym nie jest osobą, która popełniła wykroczenie polegające na przekroczeniu prędkości do wskazania, komu powierzyła pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Poczta została podjęta osobiście przez obwinioną w dniu 24 września 2014 roku.

G. W. pomimo upływu siedmiodniowego terminu nie wskazała organowi prowadzącemu czynności wyjaśniające, komu powierzyła stanowiący jej własność pojazd marki S. o numerze rejestracyjnym (...) do używania lub kierowania.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: notatki urzędowe (k. 1-3, 15, 16, 17), zdjęcie z fotoradaru (k. 4), wezwanie (k. 5), zwrotne potwierdzenie odbioru (k. 6).

Obwiniona w toku czynności wyjaśniających jak i w toku postępowania sądowego nie złożyła wyjaśnień.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd uznał za wiarygodne dowody ujawnione na rozprawie. Wskazane wyżej dowody nie zostały w toku postępowania dowodowego zakwestionowane przez żadną ze stron, a ich treść nie budzi żadnej wątpliwości.

W dniu 9 listopada 2015 roku do tut. Sądu wpłynął sprzeciw od wyroku nakazowego sporządzony przez obwinioną. Obwiniona podniosła w nim, jakoby alternatywne wezwania kierowane do niej przez Straż Miejską były bezprawne. Wskazała, iż Straż Miejska nigdy nie nabyła uprawnień do występowania w niniejszej sprawie w charakterze oskarżyciela publicznego. Obwiniona oświadczyła również, iż nie uzyskała informacji, jaki był jej status prawny w prowadzonym postępowaniu, a co za tym idzie, nie mogła korzystać z praw jej przysługujących, przez co mogłaby narazić się na odpowiedzialność karną za popełnienie np. przestępstwa fałszywego oskarżenia osoby niewinnej.

W ocenie Sądu argumentacja obwinionej nie zasługuje na uwzględnienie.

Przede wszystkim na uwzględnienie nie zasługiwał zawarty w sprzeciwie wniosek o umorzenie postępowania. Obwiniona zarzucała w nim naruszenie art. 54 ust. 1 oraz art. 99 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia twierdząc, iż nieważne jest postępowanie mandatowe, gdyż wszczęto je w drodze wystosowania do niej wezwania alternatywnego. Należy zaznaczyć, że umorzenie postępowania może nastąpić jedynie w przypadku wystąpienie negatywnej przesłanki procesowej, których katalog zawiera art. 5 § 1 kpw. Sąd nie stwierdził wystąpienia żadnej z tych przesłanek. W szczególności zebrany przed otwarciem przewodu sądowego w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do stwierdzenia, iż czynu w ogóle nie popełniono, a także że brak jest danych mogących świadczyć o jego popełnieniu. Ponadto Sąd nie dopatrył się, aby zachowanie obwinionej nie nosiło znamion wykroczenia określonego w art. 96 § 3 kw, ani zachodziła okoliczność kontratypowa tj. wyłączająca bezprawność działania obwinionej. Stwierdzić należy, iż zgodnie ze stanowiskiem określonym w Uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2014 r. (sygn. akt I KZP 16/14), zapadłej w składzie 7 sędziów i wpisanej do księgi zasad prawnych, na podstawie przepisu art. 17 § 3 kpw, w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010 roku o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, straży gminnej przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 kw. Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż wniosek o ukaranie przeciwko G. W. w dniu jego wniesienia spełniał wszystkie wymogi formalne opisane w art. 57 § 2 i 3 kpw oraz nie zachodziła negatywna przesłanka procesowa opisana w art. 5 § 1 pkt. 9 kpw – brak skargi uprawnionego oskarżyciela. Zmiany w przepisach prawa o ruchu drogowym, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2016 roku, odbierające straży miejskiej i gminnej uprawnienie do wykonywania kontroli ruchu drogowego w przypadku ujawnienia i zarejestrowania czynu przy pomocy urządzeń rejestrujących mają charakter zmian proceduralnych (Dz.U. 2015.1335)co oznacza, że Straż Miejska nadal posiada uprawnienie do występowania jako oskarżyciel publiczny w sprawach wszczętych przed dniem 1 stycznia 2016 roku. Zdaniem Sądu utrata uprawnień do używania fotoradarów mobilnych i stacjonarnych o dnia 1 stycznia 2016 roku nie jest równoznaczna z odebraniem uprawnień oskarżyciela publicznego w sprawach, które

wszcęto wówczas, kiedy Straż do takiego działania miała prawo. Gdyby ustawodawca zamierzał pozbawić strażę gminne uprawnień oskarżyciela publicznego, to logika nakazuje przyjąć, że przekazałby je innemu organowi- na przykład Policji, nie pozostawiając całej ogromnej grupy sprawców wykroczeń drogowych bezkarnymi.

Zauważyć również należy, iż wniosek o umorzenie postępowania został sporządzony w oparciu o bardzo niejasną i nielogiczną w ocenie Sądu, argumentację. Obwiniona powołuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 marca 2014 roku, w którym to Trybunał Konstytucyjny stwierdza zgodność przepisu art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń z zasadą demokratycznego państwa prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP oraz brak niezgodności z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, wyrażającego zasadę odpowiedzialności karnej. Jako argumentację zawartą we wniosku wskazano wyrwane z kontekstu fragmenty uzasadnienia wyroku TK, służące zwróceniu uwagi na problemy związane z interpretacją przepisu art. 96 § 3 kw, nie zaś tezy będącą podstawą orzeczenia. W związku z powyższym sprzecznym z zasadami logiki jest powoływanie przedmiotowego wyroku jako podstawy zastosowania przepisu art. 190 Konstytucji RP w zw. z art. 5 § 1 pkt. 10 kpw jako przesłanki do umorzenia postępowania.

Ponadto zasygnalizować należy, iż próba ustalenia użytkownika pojazdu w oparciu o wiedzę właściciela pojazdu podjęta przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej stanowi czynność mającą na celu zebranie danych niezbędnych do sporządzenia wniosku o ukaranie za czyn (najczęściej wykroczenie drogowe) i jest – w obecnym stanie prawnym, przy braku stwierdzenia działania organu bez podstawy prawnej – przeprowadzana przez uprawniony do tego organ, a więc jest to czynność wyjaśniająca w rozumieniu art. 54 § 1 kpw.

Obwiniona poinformowała, że w jej ocenie będąc świadkiem w sprawie, miała prawo do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania zgodnie z art. 183 § 1 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw, jeżeli oświadczenie to miałyby obciążyć inną osobę. W tej kwestii również wypowiedział się Trybunał we wspomnianym już wyroku, w którym stwierdził, że „wyłączenie odpowiedzialności za wykroczenie określone w art. 96 § 3 k.w. jest możliwe w sytuacji, gdy udzielenie odpowiedzi, komu został powierzony pojazd mogłoby narazić osobę najbliższą właścicielowi lub posiadaczowi pojazdu na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Natomiast możliwość narażenia na odpowiedzialność za wykroczenie nie wyłącza obowiązku właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania osoby najbliższej na żądanie właściwego organu, jeżeli dopuściła się ona wykroczenia, kierując powierzonym jej pojazdem lub go używając”. W niniejszej sprawie obwiniona zaistnienia takich okoliczności w niniejszej sprawie również nie wykazała. Nadto obwiniona występowała jako właściciel pojazdu, na którym ciąży obowiązki opisane w art. 78 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym, a nie świadek. Wskazując osobę, której powierzyła pojazd obwiniona informowałaby organ prowadzący jedynie o okoliczności faktycznej w postaci informacji, komu powierzyła pojazd, natomiast to organ prowadzący postępowanie ustalałby, czy wskazana przez obwinioną osoba popełniła wykroczenie.

Konkludując powyższe rozważania Sąd pragnie zaznaczyć, iż podobne wnioski o umorzenie postępowania, oparte na tożsamyh podstawach są w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 kw rozpatrywane bardzo często, co nasuwa wątpliwości co ich samodzielnego redagowania przez wnoszących. Stosowanie przez obwinionych o wykroczenie z art. 96 § 3 kw błędnie skonstruowanego wzoru, zazwyczaj nieuwzględniającego realiów konkretnej sprawy, a powołującego niewłaściwe zarzuty co do prowadzonego postępowania, należy jednoznacznie ocenić jako wpływające negatywnie na świadomość i kulturę prawną obywateli.

Wykroczenie stypizowane w art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń popełnia ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Popełnienie wykroczenia opisanego w tym przepisie zagrożone jest karą przewidzianą w art. 96 § 1 kw, to jest karą grzywny. Przepis ten odnosi się wprost do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym. Zgodnie z art. 78 ust.4 wspomnianej ustawy właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną mu osobę, czemu nie mógł zapobiec.

W świetle całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy nie ulega wątpliwości, iż G. W. wbrew obowiązkowi w dniu 1 października 2014 roku nie wskazała na żądanie uprawnionego organu, tj. Straży Miejskiej (...) W. Oddziału Ogólnomiejского mieszczącego się przy ul. (...) w W., komu powierzyła do kierowania w dniu 7 września 2014 roku, o godz. 08:06 na ul. (...) przy ul. (...) w W. – pojazd marki S. o numerze rejestracyjnym (...), będący jej własnością. Należy również stwierdzić, iż obwiniona nie wykazała w toku postępowania, jakoby pojazd został użyty wbrew jej woli i wiedzy przez nieznaną jej osobę, czemu nie mogła zapobiec (np. kradzież pojazdu), a tym samym brak jest przesłanki, której zaistnienie wyłączałoby poniesienie przez obwinioną odpowiedzialności za zarzucane jej wykroczenie.

Nie ulega wątpliwości, że obwiniona, będąc właścicielem przedmiotowego pojazdu, powinna w taki sposób zorganizować korzystanie z niego, aby w razie potrzeby wiedziała, kto w oznaczonym miejscu i czasie kierował jej pojazdem. Obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 Ustawy Prawo o ruchu drogowym służy skutecznemu wykrywaniu sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych, jest zatem niezbędnym uregulowaniem, mającym na celu wykrycie sprawcy czynu przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Niejednokrotnie informacja pochodząca od właściciela, bądź użytkownika pojazdu jest jedyną wskazówką, na którą mogą liczyć organy prowadzące postępowanie.

Art. 1 § 1 kw stanowi, iż odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę pod groźbą określonej kary. W art. 47 § 6 kw ustawodawca precyzuje, iż przy ocenie społecznej szkodliwości czynu należy brać pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Czyn obwinionej godzi w dobro jakim jest bezpieczeństwo i porządek w komunikacji. Waga naruszonego obowiązku była zatem wymierna.

Za popełnienie przedmiotowego wykroczenia przewidziano karę grzywny w wysokości od 20 do 5000 złotych. Sąd wymierzając karę za popełnione wykroczenie kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru zawartymi w art. 33 kw. W ocenie sądu kara grzywny w wysokości 500 (pięćset) złotych jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu i nie przekracza stopnia winy obwinionej. Jest również możliwa do uzyskania przez osobę będącą w wieku pozwalającym na wykonywanie pracy zarobkowej. Sąd nie dysponował danymi dotyczącymi sytuacji osobistej i materialnej obwinionej, jednakże już samo posiadanie przez nią samochodu osobowego wskazuje na konieczność utrzymywania go, zatem obwiniona musi posiadać możliwości zarobkowe pozwalające na uiszczenie grzywny w wysokości zbliżonej do dolnych granic ustawowego zagrożenia.

Z uwagi na treść art. 118 § 1 kpw, art. 118 § 3 kpw oraz art. 626 kpk i art. 627 kpk w zw.

z art. 119 kpw Sąd obciążył obwinioną kosztami postępowania. Na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw Sąd zasądził od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa opłatę w wysokości 50 złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 ze zm.) oraz koszty postępowania, tj. zryczałtowane wydatki postępowania w kwocie 100 złotych, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r., nr 118, poz. 1269 ze zm.).